

Anul 66

Seria II

Nr. 842

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara

ALBINA

REVISTA SAPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

Joi

13 februarie 1964

8 pagini

15 bani

Discuție despre viitoarea împărțire a terenurilor, pe brigăzi, la G.A.C. Buteni, raionul Gurahonț, regiunea Crișana

EXIGENȚĂ ȘI CONȘTIINȚĂ

Cu câteva zile în urmă am călătorit prin comunele și satele din părțile Bandului, așezare de cimpie, nu departe de Tg. Mureș. Cunoșteam de mult locurile, mă așteptam să le reîntilnesc cu nestăpînită curiozitate. Te întrebă în astfel de împrejurări ce anume vei întilni schimbat, ce a rămas așa cum ai văzut cu ani înainte. Ultima întrebare merită s-o modificăm puțin; nu ce a rămas, ci *cît a rămas*, cît a mai rămas. Dealurile Berghei mi-au dovedit că a mai rămas puțin din ceea ce știam și-mi aminteam. Căci în locul dealurilor sterpe, pe coastele aride cu cărările încurcate ale oilor, simetria rindurilor de pomi fructiferi se desfășura impetuos, pe kilometri. Și așa cum în Toldal, spre Reghin străvechiul loc de tirg a devenit complex zootehnic, cum în atitea comune și sate s-a închegat peisajul cel nou, îmi repetam că nu ce a rămas ci *cît a rămas* este întrebarea corectă pe care trebuie să mi-o pun atunci cînd revăd locuri umblate pe vremuri.

În iarna aceasta, anotimp atît de încărcat azi cu evenimente, unul din aspectele esențiale ale vieții satelor îl dobîndește fără îndoială analiza meticuloasă, severă și în același timp avîntată, a rezultatelor anului trecut și întocmirea judicioasă a celui ce urmează. Interesul manifestat de marea masă a țărănilor colectivisti față de dezbateri e legitim. Se discută argumentat, se inițiază, se formulează propuneri și se rostesc angajamente. E vorba doar de creșterea potențialului economic al gospodăriei colective, de sporirea veniturilor, de adăugarea a noi și noi valori averii lor obștești, e vorba de experiențe noi, de cuceriri noi. Resursele sînt inepuizabile! — se afirmă în aceste adunări pline de însuflețire.

Da, erau sterpe în trecut costișele din hotarul comunei Băleni — raionul Bujoru. Azi sînt plantate în bună parte cu viță de vie. Au obținut chiar o depășire de 1 500 kg de struguri la hectar, față de ceea ce sperau că le va da o vie tină. Pe dealurile vestite altădată ca sărace și zgîrcite, porumbul — deși condițiile n-au fost prielnice — a atins 2 830 kg boabe la hectar. Venitul anual al gospodăriei a înregistrat un spor de 700 000 lei peste prevederile lor. Și totuși, Mihalache Tocu are de adăugat ceva legat de sporirea producției de lucernă, și totuși se pare că în colaborarea dintre brigăzile de cimp și cele de tractoare au existat lipsuri de vreme ce Neculai Sirbu a vorbit despre necesitatea îmbunătățirii acestei colaborări.

În Brădeanu — Buzău, Aurel Pană a întrebat, nu fără motive întemeiate, dacă nu cumva averea gospodăriei a fost incredințată cu ușurință unor oameni lipsiți de spirit gospodăresc. Unii indicatori din plan nu s-au realizat, Sectorul zootehnic nu s-a bucurat de atenția cuvenită și îngrijitorii nu se străduiesc să aplice efectiv programul de grajd, regulile de hrănire, îngrijire, curățenie. De ce? De ce s-a admis la G.A.C. Luna — raionul Turda, pe o suprafață de 380 hectare, porumbul să se semene în arătură de primăvară, cu întirziere, cu densitate mică a plantelor? Întrebarea a pus-o colectivistul Vasile Hada, L-a durut nepăsarea față de problemele gospodăriei colective, neglijența în aplicarea unor măsuri dinainte stabilite. E adevărat că sectorul zootehnic, prin rezultatele sale, a recuperat din pierdere, dar n-ar fi fost alta cifra veniturilor dacă se semăna în ogor de toamnă, dacă se asigura un pat germinativ optim bobului de porumb, dacă se prășea la timp și conștiincios?

În satul Botoșenița terenurile în pantă nu sînt bine folosite. Gheorghe Siminiuc, în adunarea generală, a cerut ca ele să fie plantate cu pomi fructiferi. Toate acestea, plus fertilizarea unei suprafețe de 930 hectare prin îngrășăminte organice și chimice, crearea de loturi semincere și alte măsuri au fost propuse în adunarea colectivștilor din Calafindești-Rădăuți.

Interes și inițiativă, exigență și conștiință, asprime firească față de lipsuri și hotărîre de a persevera în aplicarea celor mai înaintate mijloace și metode în munca viitoare sînt caracteristicile acestor adunări de început. Ele au loc în plină iarnă, cînd stralul de zăpadă acoperă cimpul, cînd întunericul se lasă repede peste sate și ningea.

Știam, înainte vreme, adică de mult, că-mi pot fixa anumite repere în înfățișarea unui sat, a unui hotar de cimpie. Mă legam de cite un copac îmbătrînit, scorburos, de tufe răzlețe de măceș, de-un iaz năpădit cu trestii. Treceau ani și copacul nu se muta din loc, iazul se-neca în trestii, măceșul îmi arăta aceleași crenguțe zgribulite. Asemenea repere nu mai pot fi azi fixate. Sînt înlocuite de altele. Tot mai multe și unele dintre ele neașteptate. Ele sînt rodul acestor discuții însuflețite din miez de iarnă, sînt rodul noii conștiințe colectiviste, care transformă satul, modifică peisajul, schimbă costișe de deal și cursuri de apă. De aceea de cite ori mă apropiu de cite o așezare pe care n-am revăzut-o mă întreb cît a rămas din ceea ce am întilnit înainte. Căci, literalmente, este vorba de o înnoire neînteruptă.

ȘTEFAN LUCA

CULTURAL

Zilnic sosesc la redacție scrisori care ne relatează despre bogata activitate ce se desfășoară la căminele culturale în aceste zile de iarnă. Ne-am oprit doar asupra citorva. „In această perioadă activității culturale din comuna Făcăeni, raionul Fetești, — ne scrie corespondentul Constantin Frineu — se preocupă de organizarea unor acțiuni culturale zilnice”. Și pentru exemplificare, el ne prezintă programul manifestărilor culturale ce au avut loc în cursul unei săptămâni din luna ianuarie. Iată-l: **luni**: film, precedat de prezentarea lui; **marți**: zi de lectură la cercurile de citit; **miercuri**: conferința „Al meu și al nostru”, ținută de Toma Dimache, președintele gospodăriei, după care a urmat un program artistic; **joi**: concursul „Cine știe, câștigă”, organizat pe teme agricole, la care au concurat cursanții ai învățământului agrotehnic; **vineri**: șezătoare cu femeile, în cadrul căreia s-a ținut conferința „Contribuția părinților la educarea copiilor de vîrstă școlară și preșcolară” de prof. Aurel Mitu; **sîmbătă**: informare politică și filme documentare, iar **duminică**: conferință științifică și program artistic dat de formațiile artistice din comună, în cadrul căruia s-a prezentat și piesa de teatru „Zambilica e martoră”.

Despre felul în care au petrecut recent o duminică colectivității din satul Fauri, raionul Buhuși, ne relatează corespondentul Ion Axinte. În această zi, în fața a peste 300 de colectiviști, a fost expusă conferința „Omul transformă natura” urmată de un frumos program artistic, care a cuprins în afară de cîntece, dansuri și recitări, și piesa de teatru „Vecinii lui Eusebie” de V. Munteanu, prezentată de tinerii colectivști din brigada a treia de cîmp din gospodăria colectivă din comuna Zănești.

Corespondentul Gheorghe Bobei ne informează că în una din serile trecute, la școala de 8 ani din Turcești, raionul Horezu, regiunea Argeș, a avut loc o seară literară închinată vieții și operei poetului George Coșbuc. După ce directorul școlii a vorbit despre viața marelui „poet al țărânimii”, elevii școlii medii și tinerii colectivști au susținut un program de recitări și cîntece pe versurile poetului. Spectatorii au aplaudat cu multă căldură felul în care tinerii au recitat poeziile „Nunta în codru”, „Seara”, „Mama” și altele.

„Frunzuliță mere coapte / Hai la cămin măi frate / Ca s-auzi multe fapte / Din colectivă-adunate / Și pe scenă azi cîntate”.

Cu aceste cuvinte își începe corespondența Victor Rusu. Acesta de fapt e și începutul noului program prezentat,

de curînd, de brigada artistică din comuna Cerneț, raionul Tr. Severin.

În fața harnicilor colectivști, veniți ca în atîtea rînduri să asiste la programele brigăzii artistice de agitație, s-au desfășurat ca într-un film secvențe din munca lor. Brigada i-a purtat pe spectatori, pe aripile cîntecului prin toate sectoarele gospodăriei colective, laudînd pe fruntași. „Frunzuliță foi de viță / Elisabeta lui Bădiță / Cum echipa și-o conduce / Numai bucurii n-adeuce / Că echipa ei întregă / Este prima în brigadă”.

Dintr-o scrisoare trimisă de corespondentul Ionel Trifu aflăm că în comuna Smirdioasa, raionul Zimnicea, pe lângă brigada artistică de agitație, echipa de teatru și formația de dansuri, a mai luat ființă și o orchestră. De curînd ea a fost dotată cu noi instrumente. Tineri ca Nicu Radu, Ionel Bădici, Petrică Neașu, Gigel Stamate și alții au învățat să cînte la aceste instrumente, pregătînd un concert-spectacol intitulat „Cu cîntecul pe meleagurile raionului”. Spectacolul a fost prezentat zilele acestea în comuna Bragadiru, în fața a peste 800 de colectiviști, bucurîndu-se de un deosebit succes.

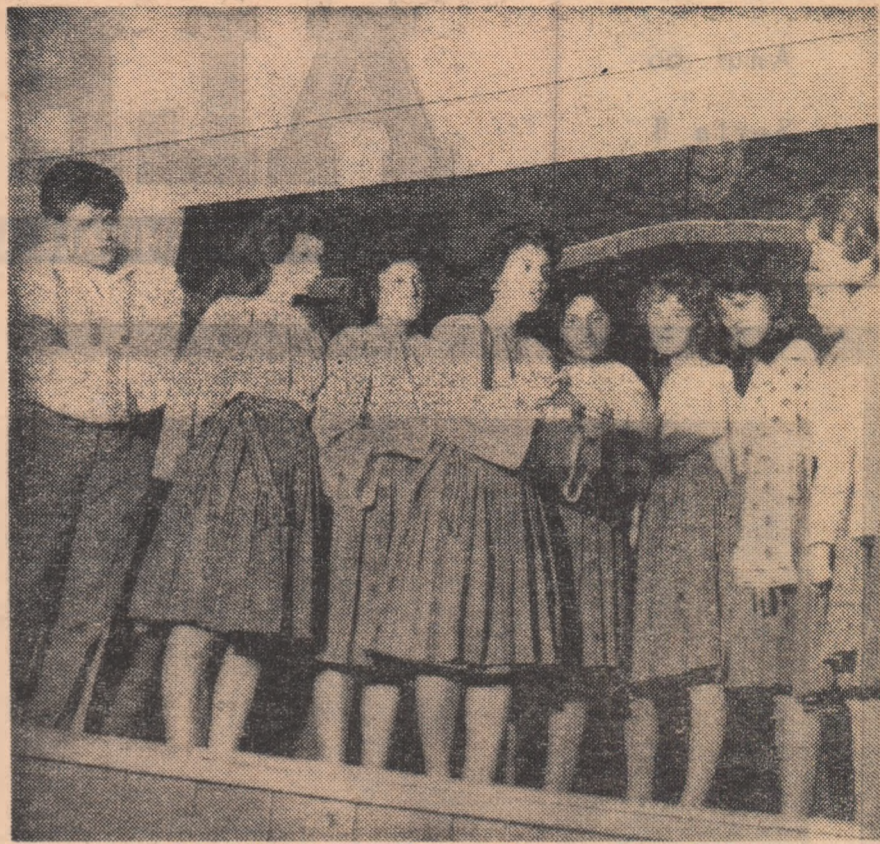
O parte dintre corespondenți ne descriu desfășurarea fazei intercomunale din cadrul etapei a doua a celui de al VII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori. Iată, de pildă, ce ne scrie Irimie Frăteanu: „...După forfota de pe ulițele comunei Apahida din împrejurimile Clujului, îți dai seama că sătenii sînt în așteptarea unui eveniment deosebit. În fața căminului s-au strîns grupuri de oameni care stau la sfat sau fac diferite pronosticuri.

Peste puțin timp, de căminul cultural se apropie mașinile ce aduc formațiile artistice din comunele învecinate. Pe scenă, în fața unui public numeros, se perindă corul căminului cultural din Sinnicoara, brigada artistică și echipa de dansuri din Dezmir, corul, brigada și formația de dansuri din Apahida și numeroși soliști vocali și instrumentali.

De un mare succes s-au bucurat: corul din Apahida și cel din Sinnicoara, brigada artistică din Apahida, soliștii vocali și instrumentali Ion Dragoș, Ileana Antal, Vasile Mureșan și alții”.

Vești despre pregătirile formațiilor artistice pentru etapa a doua a Concursului, precum și despre desfășurarea fazei intercomunale ne-au mai trimis corespondenții: Vasile Haureș din comuna Măriței, raionul Rădăuți, Aurel Șeuleanu din Cucurdea-Tîrnăveni, Petre Botașiu din Grăniceri-Crișana și Nicolae C. Marin din Tr. Severin.

MARIA CHIRCULESCU

Scenă din programul brigăzii artistice de agitație a căminului cultural din Dragalina — regiunea București

Bravo, Severinul!

Unul dintre genurile de spectacole cele mai aplaudate la căminele culturale este desigur cel prezentat de brigăzile artistice de agitație. Cu zimbetul pe buze, dar și cu doza necesară de piper cînd este cazul, interpreții brigăzilor de agitație cîntă noul în viața satului, aduc cînstire fruntașilor în muncă, îi satirizează pe cei rămași în urmă. Programul de brigadă place și are eficiență, monoloagele și cupletele atîngîndu-și ținta. De aceea, numărul brigăzilor artistice de agitație crește de la an la an în fiecare regiune sau raion. Se pare însă că în această privință raionul Turnu Severin a bătut un record: căminele culturale din 28 de comune ale acestui raion au înscris în etapa a doua a celui de-al VII-lea Concurs 38 de brigăzi artistice de agitație. Așadar, nu numai comunele de centru dar chiar și unele sate aparținătoare au acum brigadă de agitație.

Printre aceste sate sînt unele cu numai cîteva zeci de familii, de pildă satul Boroșea din comuna Peri, cu 70 de familii și satul Gutu din comuna Ghelmeșoiaia, cu 60 de familii. Aici nu vom întîlni deci scuza (din păcate încă folosită în alte locuri): „Nu avem talente”. Cîțiva

tineri inimoși, un instructor de brigadă energic, un textier dornic să cînte viața nouă a satului... și iată, o nouă brigadă s-a născut în felul acesta.

La faza intercomunală din 26 ianuarie a.c., s-a prezentat pe scenă, pentru prima dată, brigada artistică de agitație din satul Boroșea, cel cu 70 de familii. Autorul textului este învățătorul Emilian Popescu în pieptul căruia bate o inimă tinăra deși el se află în pragul pensionării.

Interpreții, la marea lor premieră, au avut desigur trac. Dar aprecierile juriului au fost: interpretare artistică bună, text valoros, inspirat din dezvoltarea celor mai importante sectoare de producție ale gospodăriei colective. Astfel, noua brigadă a fost promovată cu brio pentru faza următoare.

O altă constatare după desfășurarea fazei I-a este că toate cele 38 de brigăzi artistice de agitație din satele raionului Turnu Severin s-au prezentat cu programe originale, scrise de la un cap la altul de către textieri locali și axate pe tema întăririi G.A.C.

Bravo, Severinul!

C. ANATOL

Vă prezentăm:

„POVESTEA IOANEI”

— de Cicerone Theodorescu —

Noul volum de versuri al lui Cicerone Theodorescu, unitar ca tematică și ca mod de tratare, realizează un tablou liric al vieții noi care se înfiripă la sate. „Povestea Ioanei” este povestea unei fete și a unor oameni simpli surprinși în plin proces de transformare.

Firul epic e constituit de relatarea dragostei dintre Doru și Ioana. Sentimentul fiind împărțit, s-ar părea că totul se rezolvă simplu. Dar implicațiile sociale existente dau acestei povești de dragoste sensuri noi, aduc în discuție menirea socială a omului, valoarea lui etică în raport cu colectivul, cu munca.

Ioana a fost nevasta chiaburului Stavăr, în curtea căruia Doru era argat. Atunci s-a născut dragostea Ioanei pentru argatul bătut și pedepsit pentru răzvrătire. Mai tîrziu, despărțindu-se de Stavăr, recăpătîndu-și libertatea, Ioana dorește ca dragostea lor să se împlinească în afara societății, ascunsă de oameni. Îndemnul ei egoist nu ține seama de pasiunea pentru muncă a bărbatului: „Ce muncești ca un nebun, ca / Un besmetic?... Lasă munca! / Rece-i gura Dunării / Gura ta fierbinte mi-i...”. Răspunsul lui Doru dezvăluie o înțelegere profundă a sensului vieții. El vedește bucuria de a trăi printre oameni, grija de a nu înșela încrederea lor, participarea entuziastă la munca creatoare a poporului. „Vrea să-l ferec, să încapă / Tot balaurul de apă / Numa-n țărmi, să nu mai sară / Să mai dea pe dinafară. / Dunărea mi-i staroste! / Munca-i tot o dragoste...” „Toți mă văd ca pe-un fruntaș / Cum să-i minti și cum să-i lași? / Patimă, năpastă grea, / Lasă-mă la munca mea /”.

Despărțirea este de neînțeles pentru că femeia nu poate să-l înțeleagă. Doru va pleca să-și urmeze chemarea, Ioana va rămîne să-și plîngă dragostea pe care o crede uitată. Dar viața o împinge înainte și ea începe să vadă singură că împlinirea destinului omeneș nu e numai în dragoste. Desigur că ajunge mai greu la o asemenea concluzie. Mai întîi muncește din nevoia de a uita, apoi descoperă frumusețea muncii, satisfacția de a fi prețuită de oameni. Transformarea ei pornită din iubire, săvîrșită în suferință și sacrificiu, îi croiește calea spre deznădămintul fericit al acestei iubiri. Ioana devine o demnă tovarășă pentru Doru, împărțînd cu el inerentele greutăți, dar și adevăratele bucurii ale vieții. Acum vor fi amîndoi oameni ai vremii noi, căreia își dăruiesc tinerețea, elanul, dragostea: „Ei sînt tot viitorul, / Neștiuți milioane / Umilite Ioane / Umiliții ca Doru”.

Procesul de transformare a omului afectează și alte personaje secundare, e adevărat, dar nu lipsite de importanță, ele simbolizînd masa, cum sînt: Baciul (care pleacă de la oi și devine elev și sondor), zidarii Sudiec și Munêver, foști argași, eliberați acum de exploatare și umilință. Oamenii muncesc și învață, evoluează spiritual, adăugînd la hărnicia lor veche, conștiința datoriei, conștiința rolului pe care îl au în realizările colectivului, dragostea pentru muncă, pentru omul de alături. Transformarea omului merge în pas cu transformarea peisajului — Dobrogea e electricată, pămînturile sînt irigate, în sate apar magazine ca la orașe, pe ogoare lucrează tractoarele.

Poetul reușește să oglindească acest proces caracteristic epocii noastre, stabilînd o paralelă convingătoare între vremea apusă și vremea nouă. Exponenții trecutului (Stavăr, popa) sînt dușmani înverșunați dar neputincioși, fiind izolați prin oprobiul colectiv. Poetul îi desenează caricatural, colorînd portretele lor grotești cu tente de ironie tăioasă și necruțătoare. Sînt condamnate războiul („Umbliă vîntul rău prin bozii”), superstiția („Sfințitul”), defecte supărătoare — lenea, îngîmfarea („Fata ce cu nasu-n grindă”, „Joacă fata”).

Aproape toate poeziile din volum sînt de factură populară. Inspirația folclorică e evidentă atît în construcția cărții, încheagată din opt capitole mari dintre care două sînt tratări poetice a două evenimente tradiționale în viața satului: „Nuntă țărănească” și „Serbarea secerișului: Cununa”, cit și în modalitatea de alcătuire a poeziei ca unitate. Ritmul, rima, vocabularul sînt de esență populară. Epicul e rezolvat prin baladă, meditația îmbracă haina cîntecului de dor. Acesta, frecvent întîlnit în volum, este mai izbutit decît momentele epice. Dezbaterile interioare își găsesc o fericită expresie în poezii de autentic fior ca „Patima”, „Zvelt ca tine”, „Gînduri”, „De jale”, „Creanga”, „Ceterașul”. Ultima poezie citată cuprinde versuri de mare cursivitate, sugestive și muzicale: „Drag mi-ai fost / Și mă iubeai, / Era vis, Voiam să fiină... / Licurici de putregai, / Cîte nopți mi-ai fost lumină! / Dorule, / Arcuș tîlhar, / Vrajă grea / Și grea-mbătare, / Nu-ți mai cred / Slăvitul har, / Te vei pierde în uitare”. De aceeași valoare artistică este și „Cîntec de ploaie”, care evocă prin sprinteneala versului ceva din căderea jucăușă a stropilor de apă.

„Povestea Ioanei” vorbește convingător despre schimbarea filofului moral al omului nou, despre optica sa nouă, militînd pentru o înaltă înțelegere a muncii, a datoriei și dragostei, a sensurilor noi pe care le-a căpătat viața în vremea noastră.

MARILENA VULPE

pasivitate

Ați privit vreodată cu atenție un fir de răsad? Uitați-vă, e atât de plăpind, atât de gingaș, întocmai ca un copil în fașă. Ei, acum, trebuie să ai grijă de el, ca de ochii din cap. Să-i fie cald, dar să nu se înăbușe. Să aibă lumină și aer din abundență. Toate astea acolo, sub sticlă. Dar nu uitați că afară sint câteva grade sub zero. E destul să lași lufurile — adică deschizăturile prin care se face aerisirea — câteva minute mai mult deschise, că s-a dus pe apă toată truda și toată strădania. Și nu suferi numai tu... Aici e averea gospodăriei, a oamenilor. Citeodată e ploaie, alteori viscol, zăpadă pînă la briu. Răsadurile trebuie să crească. Fiindcă, primul pas spre o recoltă bogată de legume, îl constituie un răsad bun și viguros. De aia le spun și băieților ăstora: „atenție și iar atenție”.

Omul din fața noastră e un bărbat la vreo 50 de ani. Din vorba cumpănită, domoală, se vede că are multă răbdare. Și cum ar putea fi altfel? Fără răbdare și fără migală nici nu s-ar putea concepe meserie de grădinar. Omul acesta e grădinarul șef al gospodăriei colective din Adunați-Copăceni, raionul Giurgiu, iar „băieții” sint foștii lui ucenici în ale grădinaritului: Ion Rusu și Ion Dobrescu. Cu toate că au făcut școală și acum sint brigadierii, ei au rămas tot „băieții” priceputului grădinar Vasile Marin. E destul să-i auzi vorbind. Să-i urmezi printre rindurile de răsadnițe așezate cap la cap pe aproape un hectar, să-i vezi cu ce ochi privească plântuțele acestea abia răsărite, ca să înțelegi cită pasiune există în sufletul lor pentru această frumoasă îndeletnicire.

Dar poate că un fapt de viață v-ar da o imagine mai clară asupra acestor vrednici grădinari. Închiiți-vă o noapte de iarnă în Bărăgan. Întineric dens, negru ca păcura. De sus, din înalțurile nevăzute, stropi de măzăriche lovesc cu putere obrazul unui om încotoșmănat în șubă. Vîntul șuieră ascuțit, pustiu și omul e singur în mijlocul viscolului, în mijlocul cîmpului. Lumina felinarului de sub braț, protejat de pulpana șubei, pîlpie slab, iar omul, infierbîntat de drum, trece de la o răsadniță la alta, le cercetează le acoperă grijuliu cu rogojinile spulberate departe, în cîmp. Undeva, la dreapta, pîlpie în noaptea luminile satului, ulițele electrificate. Omul privește cu nerăbdare într-acolo. Nu se poate să nu vină!

Le-am spus doar: „Vedeți băieți, la noapte se anunță viscol. Trebuie să avem grijă de răsadnițe. Veniți, sus, în cîmp!”. Un minut... două... trei... oare cită a trecut? Abia a așezat o rogojină deasupra geamurilor înghețate, că o rafală puternică i-o smulge pe cealaltă, de alături. O pune la loc și așează peste

ea cîțiva bulgări de pămînt, desfăcuți cu greu din arătură. Nu-și dă seama cit durează lupta aceasta îndirjită cu viscolul. La un moment dat se oprește să mai răsuflă. Aude în spate vorbe. Băieții înaintează piepș, luptîndu-se cu nămeții uriași. Umbrele lor se alungesc, se lătesc, joacă și tremură în noaptea neagră, la lumina felinarelor care pîlpie neîntrerupt în miimile lor. „Băieții mei! Au venit, totuși!”

Toată noaptea grădinarul Vasile Marin și brigadierii Ion Rusu și Ion Dobrescu s-au luptat cu viforul dezlănțuit. Dar în zori, răsadurile erau salvate. Și nu o sută, nici o mie; zece mii de metri pătrați, sute de mii de fire plăpînde și gingașe. Doar pe alocuri, pe la colțurile răsadnițelor se vedeau citeva fire albe, veștede, atinse de ger.

Fapta aceasta n-a fost uitată de colectivități. Răsadurile au crescut mari, viguroase, au fost luate în primire și plantate în cîmp de oamenii unui alt grădinar inimos, Nicolae Buligă. Răsădite, prășite și udare la timp, îngrijite așa cum cere agrotehnica, recoltate din timp, pe sortimente, ele au adus anul trecut gospodăriei, de pe o suprafață de 86 de hectare, un venit de 1 435 000 lei.

La acest atașament față de gospodărie, față de avutul ei, s-au alăturat și cunoștințele tot mai complete, mai temeinice căpătate de grădinari la cercul de învățămînt legumicol.

Rezultatele bune obținute mai ales la cultura legumelor timpurii, le-a adus grădinarilor din Copăceni premiul II la concursul legumicultorilor din regiunea București. Încurajați de succesele obținute, îndemnați de dorința de a obține rezultate și mai bune, colectivității au hotărît ca în 1964 să mărească suprafața de legume la o sută de hectare. În acest scop s-au și făcut unele aprovizionări. S-a procurat un aspersor, 200 de metri de țevă pentru irigație, 37 metri cubi de cherestea, sticlă horticolă și altele. Tehnica nouă a venit și ea în sprijinul grădinarilor. Pe o suprafață de 4 000 de metri pătrați noile răsadnițe vor fi construite din beton prefabricat, iar în cîmp se va proteja cu polietilenă o suprafață de cinci mii de metri pătrați, cultivată cu legume extra-timpurii.

Munca pentru noua recoltă de legume a și început. Conopida și varza timpurie, semădate cu o săptămîină în urmă, au răsărit frumos și uniform. Așa cum spunea bătrînul grădinar Vasile Marin, firele sint „plăpînde și gingașe, întocmai ca un copil în fașă.” Dar îngrijite și vegheate, ele vor da, ca și în alți ani, rodul bogat care va răsplăti munca grădinarilor și a celorlalți colectivități.

STELA NEAGU

Ord de curs la cercul legumicol din gospodăria colectivă Adunați-Copăceni, raionul Giurgiu

TOȚI 16

Sint 16 îngrijitori la sectorul porcin al gospodăriei colective din comuna bănețeană Checea și toți 16 urmează cursurile cercului de creștere a animalelor. În catalogul lectorului, numele celor 16 primesc alături, la fiecare nouă lecție, cite un „P”. Șirurile compacte de „P” indică o frecvență bună la învățămînt.

— Catalogul acesta, spunea lectorul Petru Gheorghe, inginerul zootehnic al colectivei, este ca o carte de vizită. Cine îl evită pe „A” (de la absent) și frecventează regulat cursurile avînd pe toată linia „P” (prezent) are mai mult ca sigur și rezultate foarte bune în producție. Spre convingere, luați la întîmplare un asemenea șir neîntrerupt de „P”...

Am urmat invitația lectorului și... l-am cunoscut astfel pe comunistul Ernest Iacoș. E îngrijitor fruntaș la îngrășătorie. Din fișa sa de cititor de la biblioteca comunală nu lipsesc titlurile unor broșuri de specialitate care l-ar putea ajuta în muncă. El este primul îngrijitor care a pus în aplicare lotizarea, separînd purceii mai slab dezvoltăți, și furajarea diferențiată. Rațiile sint alcătuite cu precizie farmaceutică: atîtea procente porumb, atîtea orz, atîtea suculente (economisirea de concentrate prin introducerea bostănoaselor în hrana porcilor, sub formă de tăiței, fiind și ea o noutate la Checea).

Bine furajate, exemplarele din varietatea Albă de Banat pe care le îngrijește Iacoș vor atinge

greutatea de 100 kg. la vîrstă de 8 luni.

— În anul 1964 vom livra statului 1.500 de porci grași dintr-un total de 2.400 capete; sectorul porcin ne va aduce venituri de peste 1.330.000 lei — citează Ernest Iacoș din memorie aceste cifre de plan.

Lotul aflat în grijă sa numără 220 capete. Am întrebat:

— Și nu vă e greu?

— Nu, că mă ajută și soția. Se pricepe, a deprins bine meșteșugul...

— Probabil că o țineți la curent cu tot ce învățați la cursuri, am zis eu.

— Nu, nu-i nevoie. Este și ea cursantă. Inginerul v-a spus doar: toți 16...

NICOLAE CULCEA

G.A.C. Săpunari, regiunea București. Colectivității din brigada legumicolă lucrează de zor la pregătirea paturilor calde pentru răsadnițe.

LECȚII TEORETICE

ȘI DEMONSTRAȚII PRACTICE

Pe tablă — schițe desenate cu cretă de diferite culori. Alături, pe niște portative, sint expuse două planșe mari cu toate detaliile și secțiunile pieselor respective. Iar pe masă — pompa hidraulică. După conspectul bine pregătit, lectorul, inginerul mecanic Ion Gavrilăscu, își începe expunerea. Doi maiștri de atelier — Ion Alexandrescu și Gheorghe Oprea — dau explicații suplimentare despre instalația hidraulică, pe măsură ce se desfășoară expunerea. Cursanții — 48 de mecanizatori calificați la locul de producție — ascultă cu atenție. Pe caietele de studiu fiecare își notează ceea ce crede că trebuie neapărat reținut. Într-o oră, partea teoretică a fost expusă în amănunțime. Apoi, rînd pe rînd, „elevii” ies la tablă și descriu diferite părți componente ale piesei, arătînd funcțiile pe care le îndeplinesc. De aici „clasa” trece la atelier, la bancul de lucru, unde are loc demonstrația practică în scopul unei cit mai temeinice însușiri a cunoștințelor.

Din cele 30 de lecții predate, în fiecare zi după orele de lucru, 28 au fost urmate de demonstrații practice.

Cei din anul doi — 42 de mecanizatori cu pregătirea făcută în școlile profesionale — s-au angajat, în fața conducerii stațiunii, în cadrul adunărilor generale de partid și U.T.M., să cunoască la perfecție mașinile noi din dotare. Iată-i în aceeași zi, în fața semănătorii de porumb 2 SPC 2, la a treia demonstrație practică cu această mașină. Ei au cerut lectorului Valeriu Ciobanu, inginerul șef al stațiunii, să le explice pe larg, în mod practic, cum se pune la punct agregatul, cum se fixează adîncimea și orizontalitatea, cum se reglează lățimea de lucru etc. Demonstrația se face în cîmp, la capătul unei tarlale, în condiții de lucru identice cu cele din campanie. După descrierea făcută de lector, fiecare mecanizator se străduiește să execute cit mai bine operațiile respective. Nu pentru ca să i se mai adauge în dreptul numelui din caietul de evidență încă un „foarte bine”, ci pentru a trece cu succes examenele practice, pe care le vor da în cîmp, în campaniile agricole. Pentru că nici unul dintre ei nu vrea să mai aibă surprize neplăcute, ca anul trecut. Tinerii Mircea Nicolae, Nicolae Buzoianu și Ionel Dragu oșei se bizuie pe cunoștințele lor, totuși la semănatul porumbului, în primăvara trecută, au avut de „furcă” cu semănătoarea 2 SPC 2. Cînd ajungeau la capătul tarlalelor, mai ales, constatau că boabele nu cad uniform, că rămîn goluri între ele. Acum își dau bine seama că de vină era nepriceperea lor la reglarea adîncimii și orizontalității. Au avut neajunsuri și cu presele de balotat paie. Mecanicul agricol de atelier Ilie Petre, bun cunoscător al acestei mașini, era chemat zilnic pe cîmp să înlătore defecțiunile. Iată de ce mecanizatorii i-au cerut sprijinul acum, la buna desfășurare a învățămîntului agrozootehnic. Împreună cu lectorii el i-a învățat pe cei mai tineri cum să lucreze cu noua mașină.

La S.M.T. Horia, raionul Lehliu, toți mecanizatorii participă cu însuflețire la o formă sau alta — după gradul de pregătire — a învățămîntului agrozootehnic. Rolul principal în procesul de învățămînt îl au, după cum am văzut, demonstrațiile practice care se desfășoară în condițiile lucrului în cîmp. Acest procedeu a dat rezultate bune. „Foarte bine” și „bine” sint calificativele cele mai frecvente în cataloagele lectorilor.

NICOLAE BARBU

Aniversăm 31 de ani de la acel mare eveniment revoluționar, cel mai mare de dinaintea de eliberare: greva de la Grivița.

16 Februar 1933 nu este doar o dată de seamă din istoria luptelor muncitorimii din țara noastră, ci o zi glorioasă din istoria patriei și chiar din istoria luptei muncitorești mondiale.

Exploatarea poporului atinsese atunci o culme. Încă din 1907 țărănimia muncitoare ajunsese la marginile răbdării când încercase zadarnic pe cont propriu o eliberare. Iar muncitorii își făuriseră încă din 1921 un partid al clasei muncitoare — partidul comunist — și, printr-o serie de greve porniseră lupta contra exploatarelor.

Trebuie să amintim că în 1933 bîntuia o criză cumplită în lumea întreagă și că țara noastră nu a fost ferită de această nenorocire abătută asupra ei, ca o boală bine cunoscută a regimului capitalist. Iar guvernării au încercat să iasă din criză pe spinarea clasei muncitoare și au început să aplice sălbătice curbe de sacrificii cu scăderi permanente de salarii în așa măsură încît un muncitor să cîștige doar 62 la sută din ceea ce cîștiga cu 6 luni mai înainte, atunci cînd specula în floare și fără piedici dublase costul vieții și cînd impozite tot mai mari împovărau și ce brumă mai rămînea la chenzină în mina muncitorului. Funcționarii nu o duceau nici ei mai bine. Salariile nu se plăteau cu lunile, iar atunci cînd profesorii au îndrăznit să protesteze, primul ministru le-a propus drept soluție să se arunce în mare.

Dar dacă acestea erau condițiile de viață ale clasei muncitoare, exploatarea înțelegeau să-și ducă nestinjenți huzurul lor pe seama bugetului statului. Cum însă nu mai aveau de unde storcea bani, cînd țara era lipită pămîntului, au făcut enorme împrumuturi în străinătate, pentru garantarea cărora au vîndut pur și

Omagiul Griviței

simplicu țara, dînd pe mina străinilor administrarea ei pentru ca aceștia să opereze fără milă reduceri de salarii și concedieri. Iar pe deasupra, în acel timp în Germania s-a înscăunat Hitler, ceea ce a dat apăsătoare moara celor mai reacționari guvernări de la noi.

Greva de la Grivița a fost prima mișcare din Europa împotriva valului fascist cotropitor. Ea a încurajat nu numai muncitorii de la noi, ci și muncitorimea din alte țări căreia i-a arătat că dacă este organizată sub conducerea unui partid marxist-leninist poate da lovitură zdrobitoare dictaturii burgheze.

Aceste greve a celerității i s-au alăturat de la început petroliștii și alte multe categorii de muncitori din nenumărate întreprinderi din țară, și s-a alăturat cu toată simpatia opinia publică, o mare parte dintre cei mai buni intelectuali, poporul întreg. O parte din armată chiar, adusă să tragă în greviști, a fraternizat cu ei, refuzînd să execute ordinele criminale.

În această luptă, atunci, în aparență, au învins guvernării prin forța armată, dar pozițiile lor au fost atît de zdruncinate încît de atunci le-au pierdut pe toate, pe rînd, pînă ce au pierdut și puterea în stat. Greva de la Grivița a adus o întreagă serie de experiențe foarte folositoare pentru mișcarea muncitorească de mai tîrziu. Ea a însemnat un mare pas înainte în lupta generală de dărîmarea regimului capitalist și prin aceasta un pas spre eliberarea țărănimii muncitoare.

Cel care a căzut atunci la Grivița și-au vărsat singele și pentru libertatea de azi a țărănimii.

De aceea, alături cu poporul întreg, țărănimia noastră colectivă aduce azi omagiul ei pios pentru luptătorii grevei de la Grivița, pentru acei care au căzut atunci, pentru acei care au pămîntit apoi, ducînd lupta începută, mai departe, pînă la victoria deplină.

Să nu uităm niciodată acel 16 Februar 1933, zi de mare însemnătate în lupta pentru libertatea noastră a tuturor. Numai astfel vom plăti datoria noastră de recunoștință, și vom învăța să prețuim tot ce am cucerit, și ne vom înarma și mai mult pentru izbînda în desăvîrșirea construcției socialiste în țara noastră.

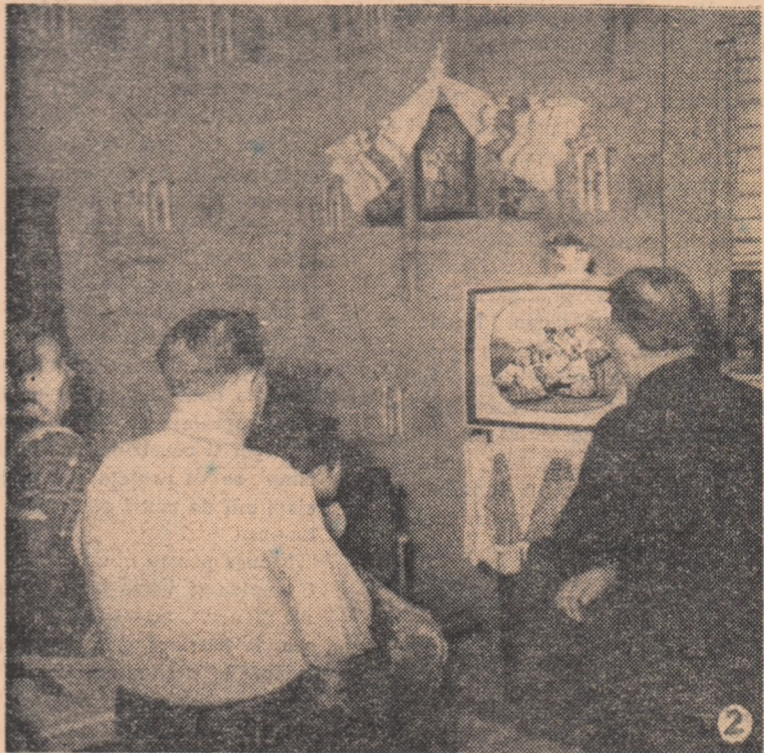
DEMOSTENE BOTEZ

GABRIELA MANOLE ADOC

„Grivița 1933”

Grivița

Fotoreportaj

de
T. IOANES

Scriitori în mijlocul colectivizatorilor

LA TEIU

Zburăm pe asfaltul vinăt ca pielea de șarpe. Un soare primăvăratec îmbracă marile întinderi de pămînt acoperite cu o pînză subțire de zăpadă. În dreapta și în stînga noastră, la capătul ogoarelor, se înșiră misterioase grămezi de omăt și ne mirăm că ele nu s-au topit încă în această săptămînă caldă. Gazdele noastre, care ne însoțesc în microbuzul ușor și neastîmpărat ca o sfireală, rid de ignoranța noastră. Acele grămezi nu sînt de zăpadă, uitați-vă mai bine cum strălucesc cristalele în lumina soarelui. Sînt îngrășăminte chimice care în zilele următoare vor fi împrăștiate pe pămîntul roșcat. Cine și cînd a lăsat aici asemenea uriașe cantități de chimicale? Cine și cum le va întinde pe zecile de mii de hectare? Și gîndul te duce îndată la imaginea țaranului singuratec, pierdut alături de boii lui costelivi, în imensitatea Deliormanului. Îi putea trece prin cap acelui om că pămîntul se îngrășă cu chimicale? Avea cineva grijă de bucata de țarină din care el își storcea un boț de mămăligă? Dar numai decît se stînsese această fantomă a trecutului, pentru că pe spinarea unui deal zărim sute de oameni, lucrînd umăr lîngă umăr. Ce fac? Terasează ridicătura asta de pămînt rămasă stearpă de la începuturile lumii. Aici vor planta viță de vie și pomi roditori. În cîțiva ani, în toată regiunea nu va mai rămîne nici un colț de pămînt nevalorificat. Cît de plin și cît de adevărat trebuie să fie sentimentul omului care dă cu sapa înconjurat de alți o sută și care știe că peste trei ani copiii lui vor mîncea struguri de pe acest deal și colectiva lui va duce la oraș roadele acestui pămînt atîta vreme scotit sterp!

De-a lungul drumului de asfalt întîlnim mereu imagini ale muncii colective și ne închipuim ușor cum vor arăta peste cîteva luni aceste întinderi înundate de valuri mari de griu și de porumb, de viță de vie și de pomi în floare. Mergem mereu, părăsim drumul național și intrăm tot pe asfalt. Cînd acesta lasă locul pietrișului, gazdele noastre par jenate și se grăbesc să ne spună că și pe aici va fi curînd asfaltat, toate drumurile regiunii vor fi asfaltate. Ne apropiem de Teiu, sat pierdut în cîmpia fără sfîrșit. La marginea lui ne întîmpină așezările

S.M.T.-ului. Combinele argintii dar niște uriașe gata să-și ia zborul. Sute de noi, abia ieșite din miinile constructorilor Brașov, stau înșirate sub lumina blîndă a rării. Sînt liniștite acum, și tăcute, dar trece mult și, în zorii unei zile, vuietul reîncepe și pașnica lor ofensivă nu se decît în pragul celeilalte ierni.

Emoționați și timizi, coborîm la cîmpul cultural. Nu e ușor lucru să dai față cu publicul, nu e ușor lucru să te supui judecii proaspete și setei lui de cultură. Sîntem modești, muncitori cu condeiul, dar ei vesele cu admirație și, desigur, și ei sînt emoționați de această întîlnire neobișnuită. „La sate” e o campanie culturală care în țara noastră, dar ea păstrează totuși caracterul și cu adevărat revoluționar. Milioane de oameni care înainte vreme n-au citit cîtorva cuvinte, acum se văd decît în contact direct cu cartea și cu autorul ei, și ticsită, zeci și zeci au rămas pe la ușa ferestrelor. Tineri și vîrstnici, femei și bărbați, într-o liniște desăvîrșită încep să citească. Și de acolo, de pe scena modestă a sălii electrice, se aude glasul tremurător al autorului. Atmosfera se încălzește, se înfîcșă ochii ard, între sală și scenă nu mai e decît un hotar. „Mai citiți, mai citiți!” se aude din nou. Trece timpul, noaptea se așază bine, oamenii nu se grăbește. Apoi, se întîmplă un miracol. Zeci de țărani scot din buzunare cîte o carte și vin spre noi să semneze. Mîini aspre, mîini care plămădesc mîntul și fac piinea, întînd spre noi cîte o carte sau mai de curînd aparute, că au stat pînă în seara asta în casele celorlora, cărți care făceau de mult legătura între țărani și scriitorii și colectivizatorii din Teiu, cel care scrie o carte și-i dă drumul și cel care nu poate fi satisfăcut mai mare. Dar arta nu e apanajul unei anume categorii de oameni. Pe scenă se urcă tariful colectivizatorilor, sala freamătă în cîntecul celor zece țărani. Ar putea să apară oricînd în fața unei săli tențioase. Desigur, acele cîntece vin de

culturală.

dan eș

minică de iarnă. Încă de dimineață, când gerul face să scîrîie neaua sub tălpi și ceața dură să-și destrame vâlul, ulițele încep a se anima. Sintem la Daneș, comună din raionul ra, cu case arătoase, bine chivernisite.

În fața clădirii căminului cultural zburdă copiii. S-a organizat pentru ei o dimineață de cămin și de-abea așteaptă să intre în sala mare, să urmărească, proiectate pe un mic ecran, sprăvile pline de neprevăzut ale „Motanului încălțat” (fotografia 1).

Ar fiind duminică, să facem și o scurtă vizită. Ne oprim în fața casei colectivistei Nișovaci și, cu bunăvoința gazdei, intrăm. Interior frumos, bine aranjat, cald și o gazdă prietenoasă: întreaga familie și vecinul Iulian Brîndușă, invitat aici, urmăresc un program artistic (fotografia 2). În Daneș sint multe televizoare. Nu este casă fără aparat de radio.

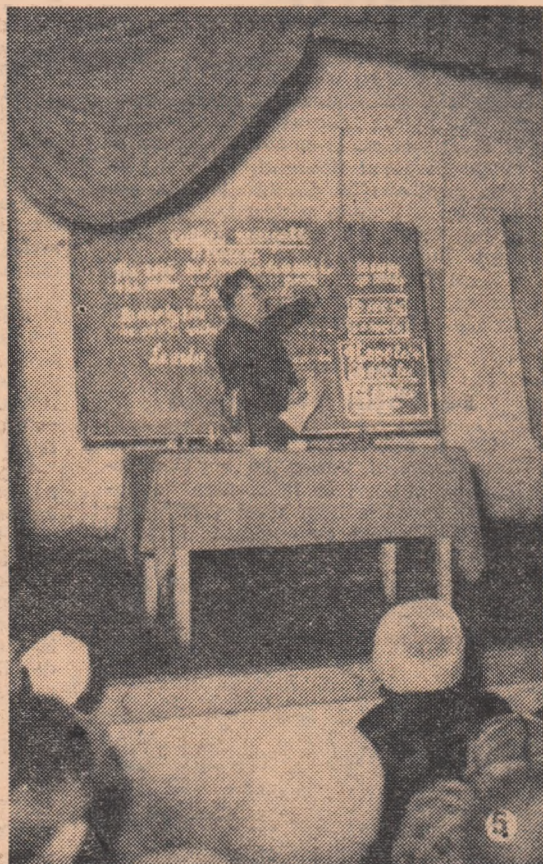
În cadrul cultural, pe lângă multe alte manifestări, de patru ori pe săptămînă rulează film. În Daneșul de azi. S-au scurs poate sute de ani de cînd ciobanul Dan și-a durat pe aceste meleaguri. S-a statornicit cu ai săi. Din străvechea așezare nimic nu se mai

găsește amiezii. O liniște aparentă. În fiecare casă se aud vorbe, acorduri de muzică, și cîte unul prunc. Într-un tîrziu, ici-colo cite o poartă se deschide și sătenii Daneșului, venind de afară, ies la „preumblare”. Ținta celor mai mulți este căminul cultural (fotografia 3) și noi o dată cu dinșii. Sala, deși foarte încăpătoare, este plină (fotografia 4), întrucît de altfel de varietatea programului ce urmează a fi prezentat.

Unii ne spun că, daneșenii, ca buni gospodari, sint preocupati de întărirea neîncetată a gospodăriilor lor colective. În anul acesta ei s-au gîndit, printre altele, să mărească suprafața grădiniștii de 52 ha, față de 12 ha cît aveau anul trecut. Gîndu-i bun dar întrebarea este cum se va face acest lucru. Căminul cultural a venit cu contribuția sa lămuritoare. Iată de ce azi la căminul cultural în program figurează și o seară de calcul, pe tema: „Grădina de legume și zarzavaturi — izvor de venituri în G.A.C.”. Această temă a fost dezbătută cu pricepere de profesorii școlii Regman (fotografia 5). Calculele s-au făcut pe două table: pe una au fost înscrise datele realizate la culturile neirigate, iar pe o alta cele realizate în condiții de irigare. Rezultatele au arătat rentabilitatea grădiniștii și mai ales producțiile ce se pot obține în condițiile

actuale. Nu uităm brigada artistică de agitație. Ea ne-a prezentat spectacolul „Veniiți cu toții să cântăm” în care sint înfățișate cu multă vioiciune și entuziasm frumoasele realizări ale gospodăriilor colective (fotografia 6).

În Daneșul de azi sint duminicile Daneșului de azi.

din veacuri, dar abia acum ele răsună într-o sală a culturii, în fața întregii obști a satului.

Tîrziu de tot, cu sufletele încărcate de bucurie și de emoție, ne despărțim. La sediul gospodăriei colective ne înfruptăm cu azimă caldă, cu pește și cu vin roșu. Sint aici colectivisti, învățători, ingineri agronomi, mecanizatori și scriitori. Ne veselim și cîntăm și nimeni nu se miră că oamenii aceștia cu meserii și preocupări atît de felurite, stau la aceeași masă și înconjură pentru belșugul pămîntului, pentru înflorirea patriei, pentru partidul care a făcut cu putință minunea acestei seri. Cineva aduce o carte zdrențuită ca un drapel trecut prin bătălii. E o culegere din poeziile lui Eminescu. Cu sfială, poetul Radu Boureanu ia în mîini cartea și citește „Sara pe deal”. Apoi, cîteva clipe se face liniște adîncă. E prezent aici spiritul marelui geniu al poporului nostru, ajuns în mijlocul mulțimilor care l-au zămislit.

E tîrziu, ne despărțim greu, făgăduind să ne întoarcem. Dar chiar dacă nu vom reveni aici curînd, între noi și țărani din Teiu s-a creat acea legătură cu neputință de tăiat, posibilă numai în societatea noastră socialistă. Dar vorbele nu pot spune de ajuns și nici despre celelalte popasuri ale noastre pe drumurile Argeșului, toate desfășurate la aceeași fierbinte și emoționantă temperatură.

NICOLAE JIANU

În cadrul Lunii cărții la sate, în comuna Lăpușel, regiunea Maramureș, a sosit o autolibrărie care a atras numeroși cititori dornici de a-și procura cărțile dorite

OTILIA CAZIMIR

LA 70 DE ANI

La cei 70 de ani de viață împliniți la 12 februarie, Otilia Cazimir continuă să aibă nu atît vîrstă ce o marchează această aniversare festivă, cît etatea spirituală a eflorescenței artistice pe care, cu inepuizabile rezerve de tinerețe și de sporite frumuseți, o mărturisește talentul ei literar. Poetesa de delicată și distinsă sensibilitate, de suavă și gingașă sentimentalitate și în același timp fină și dotată prozatoare, capabilă să observe cu exactitate și să confere, în chip emoționant, rezonanțe realiste nenumăratelor fapte de viață ale copiilor de altădată, cărora le-a arătat consecvent deosebită luare-aminte și înlăcrimată compasiune pentru soarta lor oropsită. Otilia Cazimir a intrat de mult pe ușa principală a literaturii noastre celei mari. De atunci, de la primele ei versuri pătrunse de înduioșată umanitate și recomandîndu-se printr-o originală feminitate care aveau să alcătuiască în 1923 volumul ei de debut *Lumini și umbre*, au trecut patru decenii.

Ne-o amintim însă și o vedem cu ochii închipuirii cum a bătut discret, cu un scîlpic de zimbet adolescentin pe buze, la ușa redacției de odinioară a „*Vieții romînești*”. După cum știm din propriile destăinuri și din relatări ale contemporanilor despre nunii cei mari ai ei, de Ibrăileanu, de Sadoveanu și de Topîrceanu care și-au dat unanim girul pentru virtuțile și darurile ei poetice!

Poate era atunci aîdoma unei școlărițe care venea, ca Ionel Teodoreanu, din Zlataustul copilăriei înflorite cu liliaci stînjeni peste care se revărsau din lună, noaptea, străluciri de beteală și curgeau triluri de filomelă! Și poate venea de mai departe, din preajma luncii Siretului, unde se aprindeau după amurguri licuricii, scîlpind îndrăgostiți la bolta înstelată! Ba poate că venea cu dorința ca, în afară de a da ghes acordurilor poetice, să-și evoce, la modul propriu de expansiune a temperamentului ei artistic, amintirile de la Cotul Vameșului și de la Romanul copilăriei, transfigurînd multitudinea faptelor cu fantezia ei creatoare și selectîndu-le cu rafinament, spre a ne înfățișa astfel, ca mai rar alt-

cineva, marea disponibilitate afectivă a lumii necăjite în mijlocul căreia a trăit.

Oricum și de oriunde ar fi venit, sint peste 40 de ani de cînd o știm cu condeul în mînă. Pe parcursul vremii, Otilia Cazimir, poetă de autentică vocație și prozatoare cu calități magistrale, și-a cîștigat, — nu fără îndelungă trudă și nu fără atență migală, cu o pilduitoare autoexigență față de responsabilitatea cuvîntului scris, — un loc definitiv consacrat în împărăția artei literare.

Volume ca *Lumini și umbre*, *Fluturi de noapte*, *Grădina cu amintiri*, *Din întuneric*, *Licurici*, *Cîntec de comoră*, *Poezii*, *În lîngușorul dintre vii*, *A murit Luchî*, *Baba iarna intră-n sat*, *Albumul cu poze*, *Poezii alese*, *Prietenii mei*, *scriitorii*, *Partidului*, *de ziua lui etc.*, alături de remarcabilele tălmăciri în proză și în versuri din literatura rusă și sovietică a operelor lui Cehov, Kuprin, Gorki, A. Tolstoi, Fedin, Kataev, Gaidar, Marșak, Nicolaeva, Bubenov, Panova, Mihalkov ș.a., ca și colaborarea neobosită la majoritatea revistelor și ziarelor, ilustrează cu prisosință nu numai prezența ei neînteruptă, asiduă și activă în literatura dintre cele două războaie mondiale, și în special în cea realist socialistă din anii de după eliberarea patriei noastre, dar luminează cu claritate și linia continuei ei evoluții scriitoricești spre abordarea sinceră și entuziastă a tematicii majore oferită de contemporaneitatea noastră socialistă.

Deosebit de aceasta, cu dragostea ei ardentă și cu devoțiunea pentru arta literară, Otilia Cazimir s-a dedicat totdeauna și își consacră și azi strădaniile, nu numai pentru reușita propriilor ei opere, ci, aproape în egală măsură, și pentru veghea și buna călăuzire a celor ce se află abia la întieile lor încercări pe tărîmul literaturii beletristice.

Ca unul care m-am bucurat, încă de la început de consiliile ei și mă socot a avea și azi trebuință de credul lor, îi urez, la cei șaptezeci de ani, încă mulți ani sănătoși, precum și noi, mereu alte noi succese în activitatea profesională și obștească.

ION ISTRATI

GALILEO GALILEI

4 secole de la naștere

mpărțită în puzderie de stătulețe formate în jurul marilor orașe, Italia era răscolită de frământări ce vesteau trecerea de la întunecatul ev mediu la epoca modernă.

În ciuda obscurantismului papal, științele, poezia, artele, urcau pe culmi încă neatrinse. Se înmulțeau școlile; orașele îmbogățite prin comerț se mindreau cu universitățile și academiile lor.

Galileo Galilei s-a născut la Pisa

O dată cu zorile de 15 februarie 1564 la Pisa, în familia florentinului

catolică pentru că susținea ideile lui Copernic, adică susținea că Pământul nu este așezat în centrul Universului și că atât el cât și celelalte planete se rotesc în jurul Soarelui, Galileo Galilei împlinea 36 de ani. Galilei era deja un astronom eminent, dar soarta lui Bruno l-a obligat să fie prudent. Înainte de a se pronunța public în favoarea doctrinei lui Copernic, el a preferat să aștepte pentru a strânge dovezi de necombătut.

Victoriile științei se obțin prin luptă

Cîteva ani mai târziu, o scrisoare din Franța îl vestește că opticienii olandezi, meșteri în fabricarea ochelarilor încă de prin secolul XII, au inventat luneta. Se apucă de lucru și

menea opere era considerată de către Inchiziție drept crimă. În urma acestui edict Galilei este chemat la Roma și i se pune în vedere că, dacă nu vrea să aibă neplăceri mari, să nu mai susțină în nici un fel „erezile” despre mișcările Pământului.

Anii trec unul după altul, Galileo Galilei înaintează în vîrstă, sănătatea i se șubrezește, dar el folosește toate mijloacele pentru a demonstra în fața întregii lumi adevărul cuprins în descoperirile științei.

În 1632 el publică „Dialog despre cele două sisteme principale ale lumii”, lucrare în care sub forma unei convorbiri între trei prieteni Galilei își expune părerea asupra lumii și asupra științelor. Dialogurile sînt vii, spirituale și expun toate punctele de vedere, dar convingătoare pentru cititor sînt doar argumentele în favoarea ideilor coperniciene. Lucrarea a avut imediat un succes răsunător în lumea științifică a vremii.

„Și totuși se mișcă...”

„Sfîntul oficiu” al Inchiziției a văzut în „Dialog” o sfidare directă. Pentru a acționa energic avea însă nevoie de asentimentul noului papă (Urban al VIII-lea) care-l stima mult pe savantul Galilei. Trebuia de aceea mai întîi găsit un pretext care să-l infurie pe Papă. Și pretextul a fost găsit: Galilei a făcut greșeala să pună în gura lui Simplicio unul dintre argumentele pe care într-o discuție mai veche i-l prezentase însuși Papa. Și cum în lucrare Simplicio este un personaj cumsecade, dar cam prostuț, dușmanii lui Galilei l-a făcut pe Papă să creadă că bătrînul savant și-a bătut joc de el. Bineînțeles Papa s-a infuriat grozav și a dat mină liberă Inchiziției. Immediat difuzarea operelor lui Galilei este interzisă în întreaga lume catolică și savantul este chemat de urgență la Roma pentru a fi judecat.

Cu aceasta începe calvarul. În iarna grea a anului 1633, în vîrstă de aproape 70 de ani, nici bătrînețea, nici boala — Galilei este bolnav în pat și are vederea foarte slăbită — nici ciuma care bîntuia în țară, nici măcar prietenia cu mulți dintre puternicii zilei, nu pot anula călătoria la Roma. Ajuns aci la capătul a 24 de zile de drum din carantină în carantină, Galilei este supus de Inchiziție la interogatorii interminabile. Bătrîn și bolnav, amenințat cu torturi, n-a putut rezista și și-a renegat opera. Este silit apoi să citească o abjurație prin care recunoaște că „Pământul este nemișcat și este așezat în centrul Universului!”

Triumfînd prin forță, Inchiziția nu a putut schimba părerea bătrînelui savant. Legenda spune că ridicîndu-se din genunchi după citirea rușinoasei abjurații, Galilei ar fi murmurat desul de tare pentru a fi auzit: „E pur si muove”.

Chiar dacă nu a fost spus de Ga-

lilei, ci de discipolii săi, „Și totuși se mișcă” este un răspuns nimicitor dat ignoranței obtuze. Răspunsul acesta a răsunat peste veacuri devenind nemuritor, o dată cu opera genialului savant.

Ultimii ani de viață

Cu toate chinurile suferite, cu toate că era grav bolnav, imediat ce scapă de presiunile directe ale Inchiziției, Galilei își reia activitatea. În această perioadă el redactează lucrarea „Dialoguri asupra științelor noi”, care fără îndoială este opera științifică cea mai valoroasă a sa. Cele

Turnul Inclinat din Pisa folosit de Galilei pentru a cerceta legile căderii corpurilor

două științe noi pe care le expune autorul sînt rezistența și dinamica. În plus, în această lucrare își are simburile mecanica clasică desăvîrșită ulterior de Newton.

În această perioadă, departe de a fi părăsit de oameni cum ar fi dorit Biserica Catolică, Galilei este vizitat atît de discipoli, cît și de oameni de cultură, oameni de stat, artiști.

Deosebit de bun sfătuitor, gata oricînd să-și distreze vizitatorii cîntînd la clavecin sau la lăută, Galilei continuă să fie un om a cărui societate nu plictisește pe nimeni.

Pe la 74 de ani, din cauza altor suferințe și a unui vechi reumatism, îl vor lăsa ochii. Începînd din 1637 el este aproape orb, dar își continuă activitatea dictîndu-și lucrările elevilor ce nu-l vor părăsi pînă în ultima clipă.

Se stinge în noaptea de 8 ianuarie 1642, înconjurat de dragostea elevilor săi și de admirația întregii lumi civilizate.

Pagină redactată de ing. D. ZUGRĂVESCU

Interogarea lui Galileo Galilei de către inchiזורi

Vincenzio de Michel-Angelo Galilei, a văzut lumina zilei Galileo, omul pe care geniul și munca neobosită aveau să-l facă nemuritor.

Încă din primii săi ani de viață Galilei devine un personaj cunoscut, căutat și iubit. El face să răsună de vioaie străduțele înguste ale bătrînelui oraș și se face prețuit de toți, prin fantezia cu care organizează mereu jocuri noi, prin dragostea cu care îl ajută pe cei mai mici decît el, prin caracterul său deschis. Curînd el își uimește profesorii prin inteligență vie și prin spirit deosebit de pătrunzător.

În Republica Liberă Veneția Galilei a fost fericit

La vîrsta de 25 de ani Galilei este numit profesor la Universitatea din Pisa, iar la 28 de ani Republica Liberă Veneția îi oferă o catedră la Universitatea din Padova. Aici, în apropierea frumosului și bogatului oraș Veneția și la adăpostul puterii sale, Galilei găsește un cîmp prielnic pentru cercetarea științifică.

Tînărul profesor vorbește frumos, este vesel și știe să strecoare o glumă chiar în miezul celui mai plicticos subiect științific. Aceasta îi aduce discipoli și prieteni în mijlocul cărora se simte bine. Tînăr, îndrăgostit de viață, de oameni și de natură, cîntăreț neîntrecut din lăută, iubit de prieteni și respectat chiar de adversari, Galilei era fericit. Dar el nu-și pierdea timpul. În discuțiile cu prietenii, în contemplarea cerului spuzit de stele, în prelegerile ținute în fața studenților, el își urmărea cu tenacitate ideile. A fost epoca cea mai fecundă din viața sa.

În 1600, anul în care Giordano Bruno a fost ars pe rug de Inchiziția

construiește telescopul ce-i poartă numele. Cu el Galilei face în scurt timp descoperiri astronomice senzaționale. Observînd că Luna este acoperită de munți și cratere asemănătoare celor de pe Pământ, că Jupiter are sateliți, că Soarele are pete, că planeta Venus are faze asemănătoare cu fazele Lunii, pentru tînărul savant adevărul cuprins în teoria lui Copernic devine evident.

Era începutul celui de al doilea deceniu al secolului XVII. Plin de încredere în forțele sale, Galilei nu mai ține seama de avertismentul tragic dat de soarta lui Giordano Bruno și părăsește prudența. El își expune atît prin viu grai, cît și printr-o lucrare tipărită, părerea că Pământul este cel ce se rotește în jurul Soarelui și nu invers cum susținea biserica.

Mai mult: pentru a convinge incredulii, ani în șir Galilei și-a petrecut nopțile lingă o lunetă prin care arăta, tuturor celor ce voiau să vadă, minunățiile descoperite de el. Și după o noapte petrecută alături de Galilei în fața bolții înstelate, fiecare dintre scepticii veniți ca să-l înfrunte, îi devenea un entuziast adept.

Bineînțeles activitatea lui Galilei a provocat nemulțumirea profundă a cercurilor clericale: Inchiziția omorîse pe Giordano Bruno pentru a distruge din rădăcină „erezia” coperniciană și crima se dovedea complet nefolositoare. La numai zece ani după ce flăcările rugului se stinseseră, în favoarea „ereziei” se ridica unul dintre cei mai iluștri savanți ai epocii!

După multe ezitări, în 1616 Papa a promulgat un edict care interzicea publicarea tuturor operelor care veneau în sprijinul doctrinei lui Copernic. Chiar păstrarea sau citirea unor ase-

Petele solare

descoperite de Galileo Galilei formează azi obiectul unei rodnice colaborări internaționale.

Pe la sfîrșitul anului 1610 Galileo, care observa Soarele cu ajutorul telescopului construit de el, a descoperit niște pete întunecate. Cercetîndu-le cu atenție el a stabilit că petele sînt situate chiar pe suprafața Soarelui și că se mișcă împreună cu el.

Curînd după aceea s-a văzut că fiecare grup de pete își schimbă aspectul pe măsură ce se deplasează pe suprafața vizibilă a Soarelui. Ele apar sub forma unei benzi subțiri în marginea discului, devin din ce în ce mai largi atunci cînd se apropie de centru, pentru ca apoi, pe măsură ce se deplasează către cealaltă margine a discului solar, să se îngusteze din nou și să dispară. Observația aceasta poate fi explicată numai admițînd că Soarele are forma unei sfere care se rotește ca și Pământul în jurul unei axe, așa că la margine noi vedem petele oarecum din profil.

Astăzi se știe cu precizie că petele solare sînt vârtejuri uriașe de gaze la o temperatură de 4 000—5 000° C (la care devin lichide sau gazeose toate elementele cunoscute).

Aceste vârtejuri au deseori dimensiuni mai mari decît ale întregului glob pămîntesc. Ele par întunecate în comparație cu restul suprafeței solare deoarece aceasta, avînd temperatura de aproximativ 6 000° C, este cu mult mai strălucitoare.

Petele solare sînt formațiuni care durează cel mult cîteva luni. deoarece furtunile care le provoacă se liniștesc treptat în unele locuri ale suprafeței solare și apar sau se intensifică în altele.

S-a observat că numărul de pete solare și dimensiunile suprafeței pe care o ocupă ele variază periodic. Astfel în 1957-1958 a fost o perioadă de maximă activitate solară. Grupuri întinse de pete împînzeau în permanență suprafața strălucitoare a Soarelui. În acea perioadă pentru studiul fenomenelor de pe Pământ legate de existența petelor solare în ansamblu, a fost organizată o largă colaborare științifică cunoscută sub numele de Anul Geofizic Internațional.

Dimpotrivă, anul 1964 este un an în care nu pot fi observate decît grupuri rare de pete formate de obicei din pete mici și puține. Este o perioadă de timp potrivită și ea pentru studiul unei serii largi de fenomene. Pentru unirea eforturilor savanților din lumea întreagă în vederea acestor studii, se desfășoară în prezent colaborarea internațională din cadrul Anului Soarelui Calm.

*) Petele solare pot fi observate de oricine printr-un binoclu cu lentilele afumate.

• În Cipru, ca urmare a ciocnirilor ce au avut loc între populația de origine greacă și cea de origine turcă, s-a creat o situație încordată. Problema Ciprului continuă să stea în centrul unei vii activități diplomatice. După cum se știe, pentru „menținerea ordinii” în Cipru a fost propus un plan anglo-american care prevede constituirea unei forțe polițienești alcătuite din 10 000 de militari aparținând țărilor N.A.T.O. și plasate sub comandament britanic. Președintele Republicii Cipru, arhiepiscopul Makarios, a anunțat că respinge acest plan și a cerut ca orice forță trimisă în Cipru să fie pusă sub controlul Consiliului de Securitate al O.N.U.

De curind, guvernului cipriot i-a fost înmănat noul plan anglo-american revizuit. Noul plan nu ține seama de cererea președintelui Makarios ca forța de poliție să fie compusă din trupe ale țărilor Commonwealthului și ca această forță să fie subordonată Consiliului de Securitate al O.N.U.

În legătură cu planul anglo-american revizuit un purtător de cuvânt al guvernului Ciprului a declarat: „Noi continuăm să insistăm ca noile propuneri ale Angliei și S.U.A. să cuprindă asigurarea ca orice forță internațională, care ar urma să fie trimisă în Cipru, să fie mandatară unei rezoluții a Consiliului de Securitate și să se menționeze că scopul principal al acestei forțe internaționale este de a apăra integritatea teritorială a Ciprului”.

• Postul de radio Bagdad a transmis la 10 februarie ordinele date de președintele Irakului, Aref, și de conducătorul partizanilor kurzi, generalul Mustafa Barzani, pentru încetarea focului în nordul țării.

În declarația președintelui Aref se arată că guvernul irakian a luat hotărârea de a „recunoaște drepturile naționale ale fraților kurzi în cadrul Irakului”.

În declarația lui Barzani, așa cum a fost transmisă de radio Bagdad se spune printre altele: „În dorința de a menține unitatea țării am hotărât să încetăm focul și să sfătuim pe partizanii noștri să se întoarcă la casele lor”.

• Intenția guvernului brazilian de a împroprietări un număr de țărani cu pământuri nefolosite, situate la frontiera dintre statele Rio de Janeiro și Bahia, întimpină o rezistență înverșunată din partea latifundiarilor. Elemente reacționare, aflate în slujba acestora, au transportat arme în această regiune pentru a se opune împroprietăririi țăranilor lipsiți de pământ. Prin câteva posturi de radio aflate în mână particulare, aceste elemente au adresat atacuri împotriva președintelui țării, Joao Goulart, și împotriva unor membri ai guvernului.

În Brazilia situația țăranimii a devenit de nesuportat. După cum a afirmat Pinheiro Neto, directorul Agenției pentru reforma agrară, nu mai este posibil ca milioane de hectare de pământuri să fie nefolosite în timp ce zeci de mii de țărani trăiesc într-o situație intolerabilă”.

În ciuda amenințărilor latifundiarilor, în orașul Governador Valadares au sosit funcționari ai ministerului brazilian al agriculturii pentru a începe acțiunea de împroprietărire a țăranilor. O moșie din districtul Macacu, recent expropriată, a fost ocupată de pe acum de câteva mii de țărani.

Dahomey — țara palmierilor

Dahomey, această mică țară din Africa, își arată numaidecât călătorului principală sa bogăție — plantațiile de palmieri. Navele care se apropie de poarta maritimă a țării, orașul Cotonou, sînt întimpinate de șiruri de cocotieri pletoși, ce se întind la nesfîrșit pe nisipul galben. De-a lungul șoselelor se înșiră cordoane compacte de cocotieri și de palmieri oleaginoși ale căror fructe reprezintă trei pătrimi din exportul țării.

După cum spune savantul francez Cornevin, la sfîrșitul secolului trecut Dahomey era una din cele mai bogate țări ale Africii de vest. După 70 de ani de stăpînire colonială, în 1960, cînd țara și-a dobîndit independența, ea ocupa unul din ultimele locuri printre fostele colonii franceze în ceea ce privește producția agricolă globală. Această țară agrară e nevoită și azi să importe produse alimentare din străinătate. Aici nu există o industrie națională, dacă nu punem la socoteală cele câteva fabrici de prelucrare a uleiului de palmier. Așa cum se arată în planul de dezvoltare națională a Dahomey-ului adoptat în 1960, în ultimii zece ani nivelul de trai al populației de aici a stat în cel mai bun caz pe loc. Tînăra republică a căpătât drept moștenire un deficit cronic (de 40 de ani!) al comerțului exterior. Iată câteva date privind comerțul exterior al țării, al cărei principal partener rămîne Franța. În 1961 s-au importat în Dahomey 2 394 tone de băuturi spirtoase și numai 971 tone de mașini pentru agricultură și industrie...

În cartea „Reacții din Dahomey”, apărută la Paris acum aproape zece ani, autorul un fost administrator francez scrie:

„... ză cum în singura clasă a unei școli proaspăt deschise dintr-un sat din Dahomey au venit 92 de elevi, cu 22 mai mulți decît locurile existente. Țăranii din Dahomey construiau cu propriile lor puteri și pe cheltuiala lor școli la sate și cereau să li se trimită învățători. Tinerii băștinași învățau lesne, dar găseau anevoie unde să-și aplice cunoștințele în țara lor. De aceea țara devenise un fel de „exportator” de mici funcționari pentru birourile coloniale, din Gabon pînă în Senegal.

Băștinașii cu care am stat de vorbă mi-au spus cu o legitimă mîndrie că republica lor, care nu e deloc bogată, cheltuiește pentru nevoile învățămîntului o cotă mai mare din buget decît multe din țările vecine, că procentul școlărilor din această țară e mai mare decît în majoritatea celorlalte state din Africa de vest. Azi 35 la sută din copiii din Dahomey au posibilitatea de a învăța. Aceasta e mult în comparație cu nivelul mediu din Africa — 18 la sută — dar e prea puțin față de necesitățile țării, care abia începe să-și construiască o economie de sine stătătoare.

Oamenii cu care am stat de vorbă mi-au spus că ei își dau foarte bine seama de necesitatea „africanizării” învățămîntului, acțiune care de fapt a și început. Planul de dezvoltare națională a republicii prevede sporirea numărului școlilor primare de la sate, includerea în programul lor a învățămîntului profesional și pregătirea de specialiști potrivit cu cerințele reale ale țării.

(După G. ABRAMOV din revista

Un marș de protest al țăranilor din regiunea Fricktal, Elveția, împotriva direcțiunii unei uzine de aluminiu care permite ca reziduurile otrăvitoare să fie vărsate în riuri, provocînd astfel pagube mari crescătorilor de animale.

Prin țările lumii

IMPRESII DIN SIRIA

istoria Siriei este foarte frîmîntată. Sute de ani dezvoltarea ei a fost ținută în loc de ocupația străină. Urmele acesteia se văd și astăzi nu numai în obiceiuri ci și în viața economică.

Siria nu este o țară cu o industrie prea dezvoltată, deși în multe privințe este mai avansată decît alte state arabe. Are însă o producție meșteșugărească cu tradiție. Se mai văd și astăzi folosindu-se alături de un strung, unelte medievale. Și în agricultură dăinuie alături de tractor plugul primitiv.

Agricultura este sectorul cel mai important al economiei siriene, cu toate că cea mai mare parte a țării o constituie pustiul arid, lipsit de apă, unde nu se pot obține deocamdată nici un fel de culturi. 75 la sută din populație este ocupată în agricultură, cultivînd bumbac și griu, crescînd vite.

Agricultura se practică în regiunea de coastă și pe văile cîtorva riuri.

Intr-una din zile am vizitat o mică așezare la vreo 60 de kilometri de Damasc, pe riul Barada. Valea riului este foarte îngustă dar plină de verdeață. Pe mici porțiuni de pământ irigat se cultivă toate soiurile de zarzavat, cereale și pomi fructiferi. Munca este însă grea. Luni de zile nu cade o picătură de ploaie. De aceea irigațiile constituie aici o necesitate vitală. După cum mi s-a spus sînt deja în curs de realizare o seamă de lucrări de irigare.

Despre Damasc, capitala Siriei, se spune că ar fi cel mai vechi oraș din lume. Partea veche a orașului, cu construcții de piatră sau pământ, păstrează specificul arab, cu străzi strîmte. Casele nu au spre stradă decît o ușă ferecată și un mic geam cu gratii. În casele arabe toată viața se petrece în curți interioare bine îngrijite în care găsești cîțiva arbuști, flori, iar la cei mai înstăriți și cite un bazin cu apă. Cu toată aglomerarea de clădiri și de oameni, curățenia te impresionează. Poate dacă nu s-ar cultiva grija pentru curățenie, bolile ar face ravagii în furnicarul de oameni adunați în căsuțe mici, lipite unele de altele ca niște faguri.

Partea veche a Damascului este dominată de minareturile uneia din cele mai frumoase moschei din lume — moscheia Omayad construită la sfîrșitul secolului VI de către califul Omayad Walid ib Abdul Malik.

Intrarea în moschee este decorată cu minunate mozaicuri. În interior vezi credincioși la orice oră din zi. Unii se roagă, alții dorm pe sutele de covoare lucrate de mînă, întinse pe toată suprafața interioară a moscheiei. Chiar și unii studenți obișnuiesc să vină să învețe în moschee înainte examenelor.

O mîndrie a Damascului este și palatul Al-Azem, clădit de pașa Assad, transformat astăzi în muzeu de folclor.

În acest palat sînt intere-

metric pe marmoră și paneele din lemn în care sînt frumos încrustate versuri și inscripții din coran.

Palatul are și o baie numită „Hamman”. Spre deosebire de băile moderne este compusă din cîteva camere, fiecare dintre ele constituind un bazin, în formă de căldare. Apa din aceste camere se încălzește făcîndu-se foc în subsol. Temperatura apei se poate regla în fiecare cameră.

Vechiul oraș are multe locuri interesante. El contrastează cu orașul nou, cu vile ultramoderne, cu terase largi, împodobite cu lespezi de marmoră fină, cu grădini luxuriante. Partea nouă a orașului, cu străzi largi, parcuri, poate rivaliza cu orice oraș european.

Nu departe de riul Barada care traversează orașul este construit muzeul național.

Cînd urci cele cîteva trepte ale muzeului pîzit de statuia leului din Damasc, încerci o emoție deosebită.

Dacă în acest muzeu nu ar fi altceva de văzut decît primul alfabet din lume și tot și-ar merita renumele mondial. Într-un dispozitiv special amenajat se păstrează cu multă grijă tăblița de lut cu cele 30 de caractere, de scriere alfabetică din secolul 14 î.e.n. Acest valoros document al istoriei omenirii a fost găsit în palatul Ugarit, cu ocazia săpăturilor arheologice făcute în localitatea Ras Shamra.

Muzeul național are multe lucruri valoroase. Istoria Siriei este bogată. Vizitînd sălile acestui așezămînt îți dai seama cît de prețioasă este contribuția la civilizația umană a popoarelor care au locuit de-a lungul mileniilor pe pămîntul actual al Siriei.

Am găsit în Siria mulți oameni din cele mai diferite straturi sociale care vorbeau despre Republica Populară Romînă cu multă simpatie și admirau afirmarea noastră pe plan mondial ca un stat care a făcut uriașe progrese economice și care aduce o prețioasă contribuție la lupta pentru pace.

PE MOSTIȘTEA-N JOS

În raionul Lehliu

SATIRĂ ȘI UMR

SATIRĂ ȘI UMR

SATIRĂ ȘI UMR

SATIRĂ ȘI UMR

SATIRĂ ȘI UMR

